

Naslov

Naredite korak naprej – skupinska vaja¹

Kratki opis

Vajo je mogoče uporabiti v razredu ali s skupino dijakov ali pri oblikovanju skupine za namene:

- spoznavanja in razumevanja dijakov/članov skupine;
- razvijanja sočutja do soljudi;
- povezovanja skupine;
- razvijanja občutka, da so v skupini sprejeti in razumljeni;
- prepoznavanja in razumevanja razlogov za devianetno in/ali skrajno vedênje;
- pomoč pri razumevanju osebnih posledic dejstva, da je nekdo član manjšine ali subkulturne skupine.

Podrobni opis orodja in potrebnega gradiva, prilog

Velikost skupine, v kateri je to mogoče uporabiti: od 10 do 20 oseb.

Časovni okvir: 60 minut.

Potrebna orodja: karte za igranje vlog.

Priprava:

- Pozorno preberite nalogo in preglejte seznam »*Situacije in dogodki*«. Prilagodite ga skupini, s katero boste dejansko delali.
- Za vsakega udeleženca pripravite karto za igranje vlog.

Postopek:

1. Ustvarite mirno vzdušje, morda z mirno, tiho glasbo v ozadju. Udeležence prosite, naj bodo povsem tiho.
2. Vsak udeleženec naj potegne eno karto. Recite jim, naj karto obdržijo in je nikomur ne pokažejo.

VLOGE

Ste brezposelna mati samohranilka.

Ste hčerka direktorja banke. Študirate ekonomijo.

Ste gospodinja, mati šestih otrok, ki se ne more (ponovno) zaposliti.

Ste mlad, invalidni moški, ki se lahko giblje le z invalidskim vozičkom.

¹ Avtor: Edit Győrik, FSZK Nonprofit Ltd.
Prevod v angleški jezik: Márta Erdész, FSZK Nonprofit Ltd

Ste 17-letno dekle iz romskega kulturnega okolja in brez končane osnovne šole.
Ste mati srednjih let, okužena z virusom HIV.
Ste 24-letni brezposelen moški iz romskega kulturnega okolja.
Ste nezakonit priseljenc.
Ste predsednik politične mladinske organizacije, »matična politična stranka« pa je trenutno na oblasti.
Ste sin kitajskega priseljenca. Vaš oče je lastnik uspešne restavracije v verigi hitre prehrane.
Ste hčerka ameriškega veleposlanika v Sloveniji.
Ste lastnik/lastnica uspešnega izvozno-uvoznega podjetja.
Upokojeni ste, prej pa ste delali v tovarni čevljev.
Ste fant/dekle mlade umetnice/mladega umetnika, ki je odvisnica/odvisnik od heroina.
Ste otrok mlade, nezakonske matere.
Ste 27-letni brezdomec.
Ste 19-letni sin kmeta.
Ste bogat študent.
Ste mati na porodniškem dopustu, ki jo mož redno pretepa.
Ste brezposelna mati iz romskega kulturnega okolja s petimi otroki.
Ste učitelj/učiteljica, ki dela z otroki s primanjkljaji.
Ste ravnatelj/ravnateljica šole, ki jo obiskujejo predvsem otroci iz družbeno prikrajšanih okolij.
Ste učitelj/učiteljica na elitni šoli.
Ste ravnatelj/ravnateljica šole, ki jo obiskujejo predvsem dijaki iz elitnih družin.
<p>3. Udeležence prosite, naj se usedejo in preberejo svojo kartico za igranje vlog.</p> <p>4. Zdaj pa naj si sebe predstavljajo v tej vlogi. V pomoč jim preberite nekatera spodnja vprašanja. Med posameznimi vprašanji se nekoliko ustavite, da jim daste nekaj časa, da razmislijo ter si ustvarijo podobe o svoji "novi" osebnosti in načinu življenja.</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Kakšno je bilo vaše otroštvo? V kakšni hiši ste živeli? Kaj ste se igrali? Kaj so bili po poklicu vaši starši?</i> – <i>Kako zdaj živite? Kje ste zaposleni in s kom preživljate prosti čas? Kaj počnete dopoldan, popoldan in zvečer?</i> – <i>Kje živite? Kolikšni so vaši mesečni prihodki? Kaj počnete v prostem času? Kaj</i>

počnete na dopustu?

– Kaj vas razburi in česa se bojite?

5. Udeležence prosite, naj bodo povsem tiho in se postavijo v strnjeno vrsto (kot na štartni črti). Naj se primejo za roke.
6. Udeležencem povejte, da boste prebrali izbor situacij in dogodkov. Kadar je odgovor udeleženca skladno z vlogo »DA«, naj naredi korak naprej. Če je odgovor »NE«, naj ostane na mestu.
7. Preberimo situacije eno za drugo. Po vsaki trditvi naredimo premor, da lahko udeleženci naredijo korak naprej.

Situacije in dogodki, pri katerih naredijo korak naprej ali obstanejo na mestu.

Preberite sledeče situacije. Ko preberete situacijo, dajte udeležencem čas, da naredijo korak naprej, in jim recite, naj pogledajo, kje so v primerjavi z drugimi.

- V življenju še nikoli niste bili v finančni krizi.
- Vaši življenjski pogoji so precej dobri, imate telefon in televizijo.
- Občutek imate, da družba, v kateri živite, sprejema vaš materni jezik, vero in kulturno pripadnost.
- Občutek imate, da prisluhnejo vašemu mnenju, ki ga izrazite v zvezi z različnimi socialnimi in političnimi vprašanji.
- Ljudje se obračajo na vas, da bi jim svetovali glede različnih vprašanj.
- Ni vas strah, da bi vas policija prijela.
- Veste, kam se lahko obrnete po nasvet in pomoč, če to potrebujete.
- Nikoli niste doživeli rasne diskriminacije. / Nikoli se niste čutili diskriminiranega zaradi svojega porekla.
- Deležni ste socialnega in zdravstvenega varstva, ki ustreza vašim potrebam.
- Enkrat na leto si lahko privoščite dopust.
- Lahko si privoščite, da povabite prijatelje k sebi na večerjo.
- Vaše življenje je zanimivo in glede svoje prihodnosti ste optimistični.
- Občutek imate, da se lahko učite in opravljate poklic, ki ste ga izbrali.
- Ni vas strah, da bi vas na ulici ustražovali ali napadali.
- Ni vas strah, da bi vas v medijih ustražovali ali napadali.
- Volite lahko na državnih in lokalnih volitvah.
- Ko so otroci v šoli, vas ne skrbi zanje.
- S sorodniki in bližnjimi prijatelji lahko praznujete najpomembnejše verske praznike.
- Udeležite se lahko mednarodnega seminarja, ki poteka v tujini.
- Vsaj enkrat na teden si lahko privoščite kino ali gledališče.
- Prihodnost vaših otrok vas ne skrbi.

- Vsaj enkrat na tri mesece si lahko kupite nova oblačila.
- Zaljubite se lahko v osebo, ki jo sami izberete.
- Občutek imate, da je v družbi, v kateri živite, vaše strokovno znanje priznано in sprejeto.
- Znete uporabljati internet in to tudi počnete.

Naredimo korak naprej!

8. Na koncu prosite udeležence, naj si ogledajo svoj končni položaj.
9. Preden začnete vrednotenje, jim dajte nekaj minut, da se usedejo v krog in se "povrnejo" v svojo dejansko vlogo.

Razprava in vrednotenje:

1. Udeležence najprej vprašajte, kaj menijo, da se je zgodilo, in kaj menijo o vaji. Nato lahko nadaljujete z razpravo o temah, ki so se pojavile, in o tem, kaj so se naučili.
2. Kako so se počutili udeleženci, ki so stopili korak naprej, in kako so se počutili tisti, ki so ostali na mestu?
3. Kdaj so tisti, ki so imeli možnost, da pogosto naredijo korak naprej, ugotovili, da so drugi zaostali za njimi?
4. Kdo si je želel, da se ne bi več držali za roke?
5. Komu je bilo težko spustiti roko soudeleženca? Zakaj? Kakšen je bil občutek, ko so ga izpustili?
6. Je kdo imel občutek, da so bili vmes trenutki, ko njegove človekove pravice niso bile spoštovane?
7. So udeleženci ugotovili, kakšne so bile vloge drugih? (Na tej stopnji razprave lahko razkrijejo svoje vloge.)
8. Kako lahko ali težavno je bilo igrati različne vloge? Kako so si predstavljali osebo, ki so jo igrali?
9. Je vaja kakor koli odražala družbo? Kako?
10. Katere človekove pravice se pojavljajo v zvezi s posameznimi vlogami? Lahko kdo trdi, da so bile njegove človekove pravice kršene ali da jih ni smel uveljavljati?
11. Lahko poudarite, da ni pomembno, ali drugi udeleženci menijo, da bi lahko določena oseba naredila več korakov naprej, če ta oseba drugače razmišlja o lastnem položaju (od zunaj ga vidimo drugače, in o tem, ali bo oseba naredila korak naprej, odloča to, kar se dogaja v njeni notranjosti).

Navodila in oprema

Oprema	Količina
Karte za igranje vlog	ena karta za vsakega udeleženca
Prazen prostor	Hodnik, velika soba (od 15 do 20 metrov), prazen prostor, kjer se lahko udeleženci brez težav postavijo v vrsto in imajo dovolj prostora za gibanje naprej.

Raven zahtevnosti (nezahtevna, srednje zahtevna, zahtevna)

Srednje zahtevna

Oznake

Ukrepanje na ravni dijaka, spoznavanje dijakov, opazovanje vedénja

This tool was made in the framework of CroCooS – Prevent dropout! project. This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

This tool can be found on the project website: crocoos.tka.hu

CroCooS Toolkit by [CroCooS partnership](#) is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](#). Based on a work at <http://crocoos.tka.hu>. Permissions beyond the scope of this license may be available at <http://crocoos.tka.hu>. For more information about this CC license, visit [this site](#).

